כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר ב.

כל * [ה]**כינויי נזירות כנזירות.** כל המקבל עליו נזירות כאותו לשון שבדו להן חכמים הרי הוא נזיר כמו [ו]אם אמר הריני נזיר. ואלו הן כינויי נזירות [ז]נזיק נזיח פזיח מי שאמר הריני נזיק או שאמר הריני נזיח או פזיח הרי הוא נזיר משום הלין טעמי אית דאמרי לשון שבדו להן חכמים הן ואית דאמרי דהני כינויין לשון אומות הן[ח] (ה) דלי משום דמי מחקת לרגל דקו"ף דנזיק ודופן דמ' דנזיח וגגו דפ"א דפזיח ודופן מ' שכו משויית ליה נזיר: **האומר אהא.** אע"פ שלא הוציא כשפתיו נזיר: **הרי זה נזיר.** דידות נזירות כנזירות וכשם שאותו אדם בנית יד של כלי ומגביה את הכלי עצמו כך זה כיון דאמר אהא[ט] או שאמר אהא נאה הרי זה נזיר. וטעמא דכולה מתניתין מפרש בגמרא:

גמ' מ"ט דני נזיר. דמאי איריא מילי דנזיר בסדר נשים: **סגא אקרא קאי וכו'.** ובדין הוא דהוה ליה למתנייה לגמר סוטה אלא אידי דתנא כתובות דעיקר סדר נשים[כ] ותנא ליה פרק המדיר[י] תנא ליה נדרים לגמר כתובות והדר תנא נזיר [י]דמסמיך ליה קרא לנדור נדר נזיר וגו'[כ] והדר תנא סוטה דאמר מר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין (דף ז.) מתי הרבה יין עושה כו': **פתח בכינויין.** דקתני כל כינויי נזירות כנזירות: **ומפרש ידות.** האומר אהא: **אגא מהכוא דסליק כו'.** אורמא דתנא מהכוא דסליק מתחיל לפרוסי בריש כתנן כו': **אגא לעולם אני הכי ואני הכי.** ומסתברא טעמא דהתם [מ]גבי במה בהמה יוצאה[נ] אידי שאסור לגמל לגלח [ס]בשפסר אבל הוא אינו מייב [ע]בדבר שאינו ראוי לה הלכך קלישא איסורא ולהכי מפרש התירא בריש גבי

כל כינוי לחול עליו נזירות לכל דבר כאילו אמר בשם העיקר דהיינו אהא נזיר ומהני למיהוי נזיר כי אמר הכנויין אהא נזיק או נזיח או פזיח כמו בשם העיקר והם נקראין כנויין:

האומר אהא הרי זה נזיר. ובגמרא מפרש דאיכא הוכחה כמו שנזיר עובר לפניו וזה נקרא ידות נזירות שלא גמר דבורו ומהני לחול עליו כל דיני נזירות כאילו גמר דיבורו כאדם האוחז בבית יד של כלי ומגביהו בכך כאילו אוחז בכלי: **או אהא נאה.** גם זה נקרא ידות נזירות ובגמרא * מפרש אמאי לא ערביהו למתניתין לבבא אחת ואיתני הכי האומר אהא או אהא נאה הרי זה נזיר[ב]:

נזיר נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר. לפי שרצה לפרש כל הכנויין פתח ואומר נזיר וכו' כלומר נזיר הוא עיקר השם הכתוב בתורה שעל ידי לשון זה חל עליו שם נזירות וה"ה אם אמר בלשון הכנויין כמו נזיק נזיח פזיח וריש[ג] דמתניתין אתא לפרושי דקתני כל כינויי נזירות כנזירות וכינויין נתלקו אמוראים בפ"ק דנדרים (דף י.) ר' יוחנן אומר לשון אומות הם פירוש שלש לשונות אלו משבעים לשונות הם ואם תאמר ולרבי יוחנן מאי איריא הנך ג' לשונות בכל ע' לשונות נמי אם קבל עליו נזירות באחד מהנך הלשונות חייל עליה הנזירות וי"ל דאה"נ דגם בשאר לשונות אם מכירם ומינסם ומתכוין לקבל עליו נזירות הוי נזיר אבל מהני ליישני דמתניתין כי אמר נזרו באחד מן שלש לשונות הללו חייל עליה נזירות (נהי) נמי כי אין מתכוין משום דדמי טפי ללשון תורה מלשונות אחרים וי"ל פליג התם ואמר לשון שבדו חכמים מלבם והתם פריך אמאי בדיעבד ותקינהו רבנן לשון כנויין והשיב דזימנין דבעי למימר לה' קרבן ואמר לה' גרידא ומפיק שם שמים לנבלה ולכך תקנו כנויין שלא הורגל הלשון לומר לה' קושם ות"ת ולר"ל אין יכול קרבן על ידי לשון שבדו חכמים הא קמייתי מוקין בעזרה ויש לומר כיון דמתכוין לנדור נזיר ויודע שלשון זה בדו חכמים לנדור בהם בנזיר קבלה גמורה היא כאילו אמר בלשון הכתוב בתורה א] והר"ל יחיאל פירש דר"ל לאו לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקות דאקי אם עבר על נזירותו שקבל בלשון שבדו חכמים: **האומר** הריני בזה. בגמרא מוקי לה דנזיר עובר לפניו ולגופיה לא איצטריך דהא מרישא שמעינן אפילו כי לא אמר אלא אהא ונזיר עובר לפניו דהוי נזיר אלא לדיוקא איצטריך טעמא דאמר כזה הא האומר הריני אפילו נזיר עובר לפניו * לא מהני דטפי משמע אהא כזה מן הריני כי לא פיים כזה: **הריני מסלסל הריני מבלבל.** הני לאו ידות נזירות ניהו דאם כן ליתניהו לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה מפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

כל * [ה]**כינויי נזירות כנזירות.** כל דבר שאינו עיקר שמו כן נקרא כינויי נזירות בנזירות. כל דבר שאינו עיקר שמו כן נקרא כינוי לחול עליו נזירות לכל דבר כאילו אמר בשם העיקר דהיינו אהא נזיר ומהני למיהוי נזיר כי אמר הכנויין אהא נזיק או נזיח או פזיח כמו בשם העיקר והם נקראין כנויין:

האומר אהא הרי זה נזיר. ובגמרא מפרש דאיכא הוכחה כמו שנזיר עובר לפניו וזה נקרא ידות נזירות שלא גמר דבורו ומהני לחול עליו כל דיני נזירות כאילו גמר דיבורו כאדם האוחז בבית יד של כלי ומגביהו בכך כאילו אוחז בכלי: **או אהא נאה.** גם זה נקרא ידות נזירות ובגמרא * מפרש אמאי לא ערביהו למתניתין לבבא אחת ואיתני הכי האומר אהא או אהא נאה הרי זה נזיר[ב]:

נזיר נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר. לפי שרצה לפרש כל הכנויין פתח ואומר נזיר וכו' כלומר נזיר הוא עיקר השם הכתוב בתורה שעל ידי לשון זה חל עליו שם נזירות וה"ה אם אמר בלשון הכנויין כמו נזיק נזיח פזיח וריש[ג] דמתניתין אתא לפרושי דקתני כל כינויי נזירות כנזירות וכינויין נתלקו אמוראים בפ"ק דנדרים (דף י.) ר' יוחנן אומר לשון אומות הם פירוש שלש לשונות אלו משבעים לשונות הם ואם תאמר ולרבי יוחנן מאי איריא הנך ג' לשונות בכל ע' לשונות נמי אם קבל עליו נזירות באחד מהנך הלשונות חייל עליה הנזירות וי"ל דאה"נ דגם בשאר לשונות אם מכירם ומינסם ומתכוין לקבל עליו נזירות הוי נזיר אבל מהני ליישני דמתניתין כי אמר נזרו באחד מן שלש לשונות הללו חייל עליה נזירות (נהי) נמי כי אין מתכוין משום דדמי טפי ללשון תורה מלשונות אחרים וי"ל פליג התם ואמר לשון שבדו חכמים מלבם והתם פריך אמאי בדיעבד ותקינהו רבנן לשון כנויין והשיב דזימנין דבעי למימר לה' קרבן ואמר לה' גרידא ומפיק שם שמים לנבלה ולכך תקנו כנויין שלא הורגל הלשון לומר לה' קושם ות"ת ולר"ל אין יכול קרבן על ידי לשון שבדו חכמים הא קמייתי מוקין בעזרה ויש לומר כיון דמתכוין לנדור נזיר ויודע שלשון זה בדו חכמים לנדור בהם בנזיר קבלה גמורה היא כאילו אמר בלשון הכתוב בתורה א] והר"ל יחיאל פירש דר"ל לאו לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקות דאקי אם עבר על נזירותו שקבל בלשון שבדו חכמים: **האומר** הריני בזה. בגמרא מוקי לה דנזיר עובר לפניו ולגופיה לא איצטריך דהא מרישא שמעינן אפילו כי לא אמר אלא אהא ונזיר עובר לפניו דהוי נזיר אלא לדיוקא איצטריך טעמא דאמר כזה הא האומר הריני אפילו נזיר עובר לפניו * לא מהני דטפי משמע אהא כזה מן הריני כי לא פיים כזה: **הריני מסלסל הריני מבלבל.** הני לאו ידות נזירות ניהו דאם כן ליתניהו לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה מפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

גמ' מ"ט דני נזיר. דמאי איריא מילי דנזיר בסדר נשים: **סגא אקרא קאי וכו'.** ובדין הוא דהוה ליה למתנייה לגמר סוטה אלא אידי דתנא כתובות דעיקר סדר נשים[כ] ותנא ליה פרק המדיר[י] תנא ליה נדרים לגמר כתובות והדר תנא נזיר [י]דמסמיך ליה קרא לנדור נדר נזיר וגו'[כ] והדר תנא סוטה דאמר מר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין [ז]היינו דלמתריך בסוטה (דף ז.) מתי הרבה יין עושה כו': **פתח בכינויין.** דקתני כל כינויי נזירות כנזירות: **ומפרש ידות.** האומר אהא: **אגא מהכוא דסליק כו'.** אורמא דתנא מהכוא דסליק מתחיל לפרוסי בריש כתנן כו': **אגא לעולם אני הכי ואני הכי.** ומסתברא טעמא דהתם [מ]גבי במה בהמה יוצאה[נ] אידי שאסור לגמל לגלח [ס]בשפסר אבל הוא אינו מייב [ע]בדבר שאינו ראוי לה הלכך קלישא איסורא ולהכי מפרש התירא בריש גבי

ולא מנחילין ומפרש אלו נוחלין ומנחילין ברישא אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

כל * [ה]**כינויי נזירות כנזירות.** [ט]**האומר אהא הרי זה נזיר או אהא נאה נזיר** [י]**נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר** [יא]**הריני כזה** [יב]**הריני מסלסל הריני מבלבל הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר הרי עלי ציפורים ר"מ אומר נזיר וחכמים אומרים** [יג]**אינו נזיר: גמ'** מכדי תנא בסדר נשים קאי מאי טעמא תני נזיר תנא אקרא קאי [יד]והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וה"ק מי גרם לה לעבירה יין וקאמר [טו]כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין פתח בכינויין ומפרש ידות אמר רבא ואיתימא כדי חסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נזירות כנזירות וידות נזירות כנזירות ואלו הן ידות האומר אהא הרי זה נזיר [טז]ולפרוש כינויי ברישא תנא מההוא דסליק ההוא מפרש ברישא כדתנן [יז]במה מדליקין ובמה אין מדליקין ומפרש אין מדליקין ברישא [יח]במה טומנין ובמה אין טומנין ומפרש אין טומנין ברישא [יט]במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש לא תצא אשה ברישא [כ]והתנן במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש יוצא גמל ברישא [כא]יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין לא נוחלין

[א] כדאיתא בגמרא לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה ומפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

[ב] כדאיתא בגמרא לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה ומפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

[ג] כדאיתא בגמרא לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה ומפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

[ד] כדאיתא בגמרא לעיל בהדי ידות אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואתנו[ד] הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפיס בשעריה כדמפרש בגמרא: **מאי** טעמא תני נזיר. פירוש בסדר נשים (ז) בסדר קדשים הוה ליה למתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגו' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזיגתה יין הלכך (ה) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. פיוס הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר וכיון הוא שתאמר עצמה מן היין אבל בשאר מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין כגזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף מ:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כתיב ולא הוה מצ"ל טעמא דקאמר ברישא סוטה (דף ב.) כדפריך (ו) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם אידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים דמי ליה דאיכא הכא דלכך שנתן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דתנא נדרים שכולו קרבנות ולאו נזיר לשנות התם טפי ואדרבה תגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך נ"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להתריך (ז) לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב[2] בסוף המגרש במסכת גיטין (דף ל.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניתא שפיר מאי דכתב נזיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא נזירות אלא סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר בכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ותגבר נדרים תנא נזיר והדר אחר לסוטה בריש הדר נזיר בסדר הכרחה לתגבר המדיר תנא נדרים דאיכא דנפשיה פי' המלויה בחדש ובמה אשה יוצאה ומפרש איסורו בריש אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

מסורת הש"ס

[ה] קדושין ה:, [ו] [ברכות סב. סוטה כ.], [ז] [נדרים כ: ע"ש], [ד] [שבת כ:], [ט] [סוס מז:], [ו] [סוס נז.], [ז] [סוס נח:], [ח] [ב"ב קח.], [ט] [נדרים י.], [י] [כתובות ע.], [כ] [במדבר יז], [ל] [ל"ל כתובות], [מ] [עיין תוס' ע"ב ד"ה אמר שמואל], [נ] מכאן שרך לע"ב.

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:
דברים כד א

נוסחת רבינו יהודה בן רבינו נתן

[ה] בכ"י כתוב בתחלה כזה הלשון פירוש מסכת נזיר לרבינו יהודה בר נתן זצ"ל (מ"ש נ"ר מגני מהרן תמר"ש): [כ] שאם: [ג] (נזיק נזיח פזיח) ליתא בכ"י: [ד] מו: [ה] כתלן דאמר אהא נזיר דמי: [ו] דסמיך: [ז] (היינו) ליתא בכ"י: [ח] גבי כמה מדליקין ומה טומנין: כמה בהמה יוצאה כו': [ט] בשביל הוצאה זו לא כתיב סקילה ולא כשונג קרבן אלא איסורא בעלמא דנפקא בהמתו בדבר כו':

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל כינויי וכו' לשון אומות הן משוס כל"ל ותיכת לי נמתק: (ב) ד"ה תנא אקרא וכו' סדר נשים היא ותנא: (ג) ד"ה אלא וכו' כמה בהמה יוצאה איסורא איידי: (ד) תוס' ד"ה מאי טעמא וכו' דבסדר קדשים וכו': (ה) בא"ד הלכך קבעה אותה מסכתא: (ו) בא"ד כדפרין דהם מכלי וכו': (ז) בא"ד להתריך בלשונו: (ח) ד"ה אלא לעולם וד"ה אלא הכא לפרוס הד"ש:

גליון הש"ס

בספר סם הנדולים להגאון מוה' חיים יוסף דוד אזולאי נאות ג' כתב כשם הרב יד אלאחי דפר' נזיר ליט מרש"י: תוס' ד"ה אי אהא נאה ובנבואה שפרש. ל"ל אפרש: תוס' ד"ה האומר הריני בזה כו' לא מחני. עיין ר"ג נדרים דף ט' ע"א ד"ה בפסיה:

מוסף רש"י

אהא. אחיה (קדושין ה:). כל הרואה סוטה בקלקולה. בגיטין (ל.) דכתיב מאמר דכתיב מדליה, קוסר אבל למעלה מדליה, יזיר עצמו מן היין. שהיין מביא לידי קלות ראש והוא גרם לה (שם ב.). ואמרי לה כדי. שם מכם (גיטין פה: ובכתי"). בלא חנם. **במה טומנין** ובמה אין טומנין. הכל לבלך קדירה מעל גבי כירה ולטומנה בדבר אחר ואמרי מכמים אין טומנין בדבר המעמיד הכל, מי היא המוסיף ואסור (שבת מז:). במה אשה יוצאה. דהוי תכשיט ולא מעור, ואיכא דהוי תכשיט וגזור ביה רבנן דלמא שלפא ומתחיל לתחבתה תכשיטא ודילמא אתי לאתיוי ל' אמות (שם מז:). **במה בהמה יוצאה.** לפי שאדם מצוה על שמיתת בהמתו בשבת, ומידי דמינכרא ביה בהמה הוי תכשיט ואורחא ולא הוי מעור ומידי דלא מינכרא ביה הוי מעור (שם מא:). יש נוחלין ומנחילין. יש קרובים שיתלין את קרוביהם כשמתים וגם אם הם חיים מנחילין להם את ממונם, דהייט שמחיים יתלין זה את זה, ואפילו דלא קמתי יש נוחלין זה את זה, הייט משום דגבי למיתני קיפא יתלין ולא מנחילין, תני גבי רשא נוחלין ומנחילין (רשב"ם ב"ב קח.). נוחלין ולא מנחילין. יש שיתלין את קרוביהם אבל אם יאותו הם אין מנחילין לאותם קרובים שהן מורשיהן (שם).

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ט מהלכי מירות הלכ' ח סמג עשין קט:
ב ב מיי' שם הלכה ו:
ג ג מיי' שם הלכה ח:
ד ד מיי' פ"ב שם הלכ' ד:
ה ה מיי' שם פרק ח הלכה ו:
ו ו מיי' שם הלכה ז:

הגהות מהר"ב רגשבורג

[א] בתוס' ד"ה מיד נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר וכו'. והכ"ר יחיאל פירש דל"ל לאו לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקות. נ"ב וכ"ה בירושלמי דנזיר דף ח ע"ש וזכריהו התוס' בנדרים דף ג ע"א ד"ה אלא למ"ד כו':

הגהות התוספות

1. נ"ל אמן. 2. נ"ל הכיון. 3. נ"ל דכין.

פי' הרא"ש

[ה] כל כנויי נזירות כנזירות. כל שאינו עיקר השם מיקרי כנוי כמו המכנה שם לחבירו: האומר אהא ה"ז נזיר. לאו לפרושי כנויי קא א"ל אלא יד לנדר הוי כמו האוחז הכלי בבית יד שלו הכלי עולה עמו. ה"נ לאו נדר ממש הוי אלא משמעות קצת לשון נדר ורביהו קרא למהוי נדר ממש. האומר [אהא] נאה ה"ז נזיר. אף זה נמי יד הוי וגריעא טפי מהאומר אהא בלא נאה דהאומר אהא ונזיר עובר לפניו יש במשמעותו לשון נזירות יותר מאהא (במ') [נאה] אבל האומר אהא נאה לא מהני אם נזיר עובר לפניו דאתנאה במצות משמע ובבי' דוקא תפיס בשערו כדמפרש בגמ' ומתני' לא זז אף זו קתני. ותימה אמאי לא כלליהו בהדי הדדי וליתני האו' אהא או אהא נאה ה"ז נזיר. ושמא משום דבתרי גווני איידי רישא בנזיר עובר לפניו. וסיפא בתפוס בשערו: נזיק נזיח פזיח ה"ז נזיר היינו כנויי נזירות. ובנדרים מפרש טעמא דכיוריין [מהרן]. הריני נזיר וכו' כולה מתני' מפרש טעמא בגמרא: **גמ'** מכדי תנא בסדר נשים קאי מ"ש תני נזיר וראוי היה לסדרו בסדר קדשים משום הבאת קרבנות ואע"ג דבפ"ק דסוטה קא יהיב טעמא אמאי תנא נזיר בתר סוטה ומפרש איידי דתנא כתובות ותנא המדיר תנא נדרים ואידי דתנא נדרים תנא נזיר דדמיא לנדרים ותקני סוטה לבדר' כל הרואה סוטה